

Návrh zmeny Operačného programu Kvalita životného prostredia

(verzia 15)

Sekcia environmentálnych programov a projektov
Riadiaci orgán

12. zasadnutie MV OP KŽP
30. marca 2023
Bratislava

ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ

- Návrh zmeny OP KŽP bol vypracovaný a predkladá sa na schválenie v súlade s bodom **C.1 uznesenia vlády SR č. 806/2022 k materiálu „Návrh na riešenie dopadov energetickej krízy prostredníctvom EŠIF zdrojov programového obdobia 2014 – 2020 a rámec implementácie (SAFE-CARE)“**, predloženému MIRRI SR v spolupráci s MF SR, v ktorom bolo riadiacim orgánom jednotlivých operačných programov uložené vykonať zmenu operačného programu v podobe presunu disponibilného zostatku zdrojov EÚ na podporu opatrení iniciatívy SAFE.
- Návrh zmeny OP KŽP (verzia 15) je teda súčasťou horizontálneho procesu zmeny všetkých operačných programov SR financovaných z EŠIF, ktorý sa vykonáva v rámci mobilizácie zdrojov na riešenie dôsledkov energetickej krízy z národnej alokácie EŠIF pre programové obdobie 2014-2020.

CIEĽ

- Hlavným cieľom navrhovanej zmeny OP KŽP (verzia 15) je podpora opatrení na riešenie dôsledkov energetickej krízy so zameraním na zraniteľné domácnosti, ktorá bola uznesením vlády SR č.806/2022 stanovená ako národná priorita, pričom jej implementácia je vysoko aktuálna a časovo nie náročná, čo zároveň umožní dočerpanie zostávajúcej alokácie OP KŽP.

Hlavné dôvody finančných presunov

- Krízové udalosti, ktorými je implementácia projektov OP KŽP permanentne negatívne ovplyvňovaná už od r. 2020 (pandémia COVID-19, vojenská agresia Ruskej federácie proti Ukrajine) a ktorých dôsledky sa najvýraznejšie prejavili práve na projektoch investičného charakteru, obzvlášť ak ide o realizáciu rozsiahlych stavieb (líniového charakteru – kanalizácie, vodovody, ako aj protipovodňových stavieb alebo rozsiahlejších zariadení na zhodnocovanie odpadov);
- Dôsledky týchto krízových udalostí - navyšovanie cien viacerých komodít (energie, stavebných materiálov a i.), nedostupnosť/obmedzená dostupnosť tovarov a služieb a absencia pracovnej sily. To vyústilo do potreby fázovania projektov (realizácia ich druhej fázy bude pokračovať v rámci Programu Slovensko 2021-2027), prípadne dochádza aj k mimoriadnemu ukončovaniu projektov na základe žiadosti prijímateľov;
- Proces verejného obstarávania/ VO, ktorý dlhodobo ovplyvňuje úroveň čerpania OP KŽP. Najmä pri nadlimitných zákazkách je tento proces náročný a v prípadoch pochybení môže dôjsť k finančným korekciám vo vzťahu k implementovaným projektom alebo k odstúpeniu od zmluvy o poskytnutí NFP s prijímateľom. V prípadoch, ak sa implementácia projektu ešte nezačala, je v dôsledku pochybení v procese VO nutné, aby ho prijímateľ opakoval, čím sa skracuje čas na implementáciu projektov a zvyšuje riziko, že implementácia projektu nebude do konca obdobia oprávnenosti výdavkov (31. 12. 2023) ukončená, prípadne sa ani nezačne.

Presun disponibilných zdrojov

V nadväznosti na úlohu **C.1 uznesenia vlády SR č. 806/2022** riadiaci orgán pre OP KŽP vypracoval návrh zmeny OP KŽP (verzia 15), ktorým sa **presúvajú disponibilné zdroje operačného programu v sume 387 885 361 mil. € z Kohézneho fondu do novovytvorenej PO6 „Podpora pre zmiernenie dôsledkov energetickej krízy - SAFE“**, a to:

- **z PO 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry v celkovej v sume 323 055 565 € z nasledujúcich oblastí/ oblastí intervencií:**

odpadového hospodárstva (OI 017, OI 019) v sume	55 616 264 €
vodného hospodárstva (OI 020, OI 021, OI 022) v sume	156 128 501 €
ochrany prírody (OI 085, OI 086) v sume	28 555 378 €
kvality ovzdušia (OI 083, OI 084) v sume	4 256 395 €
envirozáťaží (OI 089) v sume	78 499 027 €
- **z PO 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami v celkovej sume 64 829 796 €.**

Využitie finančných presunov v nadväznosti na predchádzajúcu zmenu OP KŽP (verzia 14)

VODNÉ HOSPODÁRSTVO

V nadväznosti na presun finančných prostriedkov na OI 022

- bola navýšená alokácia 69. výzvy zameranej na budovanie infraštruktúry v oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO, na ktoré sa vzťahujú záväzky SR voči EÚ spolu s možnosťou budovania verejných vodovodov v jednej ryhe;
- zároveň bola k 43. výzve zameranej na výstavbu stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí s veľkokapacitnými zdrojmi podzemných vôd, doplnená možnosť podpory výstavby verejných vodovodov (súbežne s verejnou kanalizáciou).

Využitie finančných presunov v nadväznosti na predchádzajúcu zmenu OP KŽP (verzia 14)

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

V nadväznosti na presun finančných prostriedkov na OI 017:

- bola navýšená alokácia výzvy č. 56 zameranej na zhodnocovanie BRO a výzvy č. 72 zameranej na triedený zber komunálnych odpadov;
- zároveň bola vyhlásená nová výzva č. 77 zameraná na podporu recyklácie, vybraných spôsobov zhodnocovania odpadov, mechanicko-biologickej úpravy zmesových komunálnych odpadov a na podporu využitia energie z nie nebezpečných odpadov, v rámci ktorej bolo možné predložiť aj projekty zamerané na výstavbu alebo rekonštrukciu bioplynových staníc alebo na výrobu biometánu z bioplynu.

OCHRANA PRÍRODY

- Riadiaci orgán rozšíril možnosti pre podporu opatrení v oblasti ochrany prírody tým, že v rámci predchádzajúcej zmeny OP KŽP (na verziu 14) finančne posilnil predmetnú oblasť.

SANÁCIA ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ A OCHRANA PRED POVODŇAMI

- Vyhlásenie výzvy na prípravu projektovej dokumentácie za účelom realizácie projektov v programovom období 2021 - 2027

PO 1

Úprava merateľných ukazovateľov – Odpadové hospodárstvo

ID	Ukazovateľ	Celkový cieľ (2023) pôvodný	Celkový cieľ (2023) navrhovaný
CO17	Zvýšená kapacita recyklácie odpadu	231 352 t/rok	229 667 t/rok

Úprava merateľných ukazovateľov – Vodné hospodárstvo

CO18	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou pitnej vody	179 987 osôb	82 891 osôb
CO19	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd	296 653 EO	273 711 EO
O0006	Počet podporených objektov monitorovacej siete povrchových a podzemných vôd	1 503	1 338
O0007	Počet vyhodnotených vodných útvarov povrchových a podzemných vôd	1 835	1 722
O0008	Počet opatrení na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch	26	20

PO 1

Úprava merateľných ukazovateľov – Envirozáťaž

ID	Ukazovateľ	Celkový cieľ (2023) pôvodný	Celkový cieľ (2023) navrhovaný
CO22	Celkový povrch rekultivovanej pôdy	118 ha	104 ha
O0178	Počet zrealizovaných informačných aktivít	382	356

PO 2

Úprava merateľných ukazovateľov – Adaptácia

ID	Ukazovateľ	Celkový cieľ (2023) pôvodný	Celkový cieľ (2023) navrhovaný
CO20	Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany	7 002 osôb	5 146 osôb

PO 6 **PODPORA PRE ZMIERNENIE DÔSLEDKOV ENERGETICKEJ KRÍZY - SAFE**

Alokácia: **387 885 361 €**

INVESTIČNÁ PRIORITA 6.1 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 6.1.1: Zníženie negatívnych dôsledkov energetickej krízy na ohrozené skupiny

Cieľom je podpora zraniteľných domácností, ktoré boli negatívne zasiahnuté zvýšením cien energie v súvislosti s dôsledkami vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine, ako aj inflačným rastom nákladov na základné životné potreby. Preto je nevyhnutné zabezpečiť kompenzáciu zvýšených cien energií pre túto kategóriu domácností. Zraniteľné domácnosti tak budú mať možnosť pokryť vzniknuté zvýšené náklady na energie počas roka 2023 a tak lepšie zabezpečiť svoje základné životné potreby.

PO 6 PODPORA PRE ZMIERNENIE DÔSLEDKOV ENERGETICKEJ KRÍZY - SAFE

OPRÁVNENÁ AKTIVITA

A. Podpora zraniteľných domácností prostredníctvom kompenzácie ich nákladov na energie

V rámci opatrení SAFE budú kompenzované zvýšené náklady na plyn a teplo pre zraniteľné domácnosti. Tieto kompenzácie budú realizované formou úhrady časti fakturovaných nákladov priamo dodávateľom energií. V zmysle rozhodnutia vlády SR sú nižšie ceny energií garantované pre všetky domácnosti od začiatku r. 2023, pričom zvýšené náklady dodávateľov energií (plyn a teplo) sú uhrádzané zo zdrojov štátneho rozpočtu. Časť týchto výdavkov prislúchajúcu pre zraniteľné domácnosti v zmysle vymedzenia v nariadení vlády SR (v súčasnosti v štádiu návrhu) bude spätne refundovaná zo zdrojov prioritnej osi.

Cieľové skupiny: **zraniteľné domácnosti**

Cieľové územia: **celé územie SR**

Prijímatelia: **Ministerstvo hospodárstva SR**

PO 6 PODPORA PRE ZMIERNENIE DÔSLEDKOV ENERGETICKEJ KRÍZY - SAFE

Usmerňujúce zásady výberu projektov

Aktivita bude realizovaná formou národného projektu prijímateľa Ministerstva hospodárstva SR (MH SR). V zmysle rámca implementácie SAFE schváleného uznesením vlády SR č. 806/2022 je MH SR určené ako jediný prijímateľ zdrojov SAFE. Po schválení zámeru národného projektu Monitorovacím výborom bude pripravené písomné vyzvanie na národný projekt, ktoré bude doručené prijímateľovi.

Ukazovateľ výstupu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
CV36	Počet zraniteľných domácností podporených s cieľom pomôcť im pokryť náklady na spotrebu energie	domácnosť	KF	N/A	398 849	MH SR	na konci roku 2023

Pripomienkovanie návrhu zmeny OP KŽP

- dňa 15. 3. 2022 bol návrh zmeny OP KŽP (verzia 15) zaslaný spolu s jeho zdôvodnením členom a pozorovateľom Monitorovacieho výboru pre OP KŽP na pripomienkovanie;
- dokument s prehľadom vznesených pripomienok členov a pozorovateľov Monitorovacieho výboru pre OP KŽP, vrátane vyhodnotenia jednotlivých pripomienok a jeho zdôvodnenia, bol spolu s upraveným návrhom znenia OP KŽP (verzia 15) a jeho zdôvodnením zaslaný členom monitorovacieho výboru elektronicky dňa 28. 3. 2022.

Posudzovanie návrhu zmeny OP KŽP z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie (SEA)

- Oznámenie o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom spolu s návrhom upraveného znenia OP KŽP (verzia 15) v režime sledovania zmien podľa § 6 ods. 1 zákona bolo zverejnené dňa **7.3.2023** na webovom sídle MŽP SR www.minzp.sk, operačného programu www.op-kzp.sk, ako aj prostredníctvom Informačného portálu MŽP SR www.enviroportal.sk. O zverejnení oznámenia, ako aj o spôsobe a termíne na zaslanie stanoviska k nemu, bola informovaná tiež široká verejnosť, a to prostredníctvom informácie publikovanej v hromadnom informačnom prostriedku celoštátneho charakteru – denníku SME, dňa **7.3.2023**.
- K návrhu bolo možné zasielať pripomienky zo strany verejnosti **do 22.3.2023**.
- Vzhľadom na celkový objem zdrojov 387,88 mil. €, ktoré sa presúvajú z PO 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry a PO 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami do novej PO 6 Podpora pre zmiernenie dôsledkov energetickej krízy – SAFE, ako aj z dôvodu, že opatrenia zamerané na kompenzáciu zvýšených cien energií pre zraniteľné domácnosti sú z hľadiska ich charakteru odlišné od pôvodných environmentálnych cieľov OP KŽP, sa **návrh zmeny OP KŽP (verzia 15) v súlade s rozhodnutím zo zisťovacieho konania** (číslo: 17664/2023, 7650/2023-7.2) **bude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z.**

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR

Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava

Pracovisko: Karloveská 2, 841 04 Bratislava

www.minzp.sk, www.op-kzp.sk